

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ה', התשע"ב

במבחן נבדקים שלושה תחומים על-פי המפורט להלן:

- 1. הבנת הנקרא** – התחום נבדק באמצעות שלושה טקסטים מסוגות שונות. לחלק מן הטקסטים נלווים קטעים חזותיים או מילוליים. הבנת הנקרא נבדקת באמצעות שאלות מסוגים שונים (כגון שאלות מסוג רב-בררה ושאלות פתוחות). באמצעותן נבדקים ממדים שונים של הבנת הנקרא, המפורטים בטבלה ובנספח.
- 2. הבעה בכתב** – התחום נבדק באמצעות מטלות כתיבה מסוגים שונים, המפורטות בטבלה בעמוד הזה. (מטלת כתיבה העומדת בפני עצמה ומטלות כתיבה בזיקה לטקסטים). מטלות הכתיבה נבדקות על-פי ממדי ההערכה המפורטים בנספח.
- 3. לשון ומטה לשון** – התחום אינו נבדק בפרק נפרד, אלא בזיקה לטקסטים הנכללים בפרקים של הבנת הנקרא ובזיקה למטלות הכתיבה.

תחום	פירוט	משקל יחסי	הערות
1	<p>הבנת הנקרא</p> <p>על-פי תכנית הלימודים* : פרקים ג' ו-ד'</p> <p>סוגי הטקסטים :</p> <ul style="list-style-type: none"> סיפור טקסט מידע (כגון טקסט מכתב-עת או מאנציקלופדיה) טקסט שימושי <p>ממדי ההבנה :</p> <ul style="list-style-type: none"> הבנת המשמעות הגלויה בטקסטים : איתור מידע הבנת המשתמע מתוך הטקסטים : פרשנות והיסק יישום, הערכה וביקורת 	65%–60%	<ul style="list-style-type: none"> אורך טקסט כ-650 מילים. חלק מהטקסטים הם במבנה בלתי רציף.
2	<p>הבעה בכתב</p> <p>על-פי תכנית הלימודים* : פרקים ג' ו-ד'</p> <p>סוגי הכתיבה :</p> <ul style="list-style-type: none"> סיפור דיווח, תיאור והסבר טיעון ושכנוע <p>ממדי ההערכה :</p> <ul style="list-style-type: none"> תוכן מבנה לשון 	30%–25%	<p>מטלות הכתיבה הן בזיקה לטקסט או ללא זיקה אליו.</p>
3	<p>לשון ומטה לשון</p> <p>על-פי תכנית הלימודים* : פרקים ג' ו-ד'</p> <ul style="list-style-type: none"> מבנה מילה צורות פועל פיסוק מילות קישור <p>ממדי ההערכה :</p> <ul style="list-style-type: none"> זיהוי הבנה שימוש 	15%–10%	<ul style="list-style-type: none"> דגש על המשמעות של הצורות/המבנים ועל השימוש בהם. דגש על הבנת התפקידים של הרכיבים הלשוניים אין דרישה לציון הכלל הדקדוקי או להגדרת מושגים דקדוקיים. השימוש בלשון נבדק גם במסגרת מטלות הכתיבה.

* תכנית הלימודים לבית הספר המ"מ והממ"ד "חינוך לשוני: עברית – שפה, ספרות ותרבות" (תשס"ג), ירושלים: האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך, התרבות והספורט.

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ה', התשע"ב

נספח למפרט

הבנת הנקרא – פירוט ממדי ההבנה	1.
<p>א. הבנת המשמעות הגלויה בטקסטים: איתור מידע (כ-30%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור פרטי מידע המפורשים בטקסט • איתור הגדרות, הסברים ורעיונות המפורשים בטקסט • זיהוי קשרים לוגיים המפורשים בטקסט <p>ב. הבנת המשתמע מתוך הטקסטים: פרשנות והיסק (כ-50%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת מילים וביטויים בהסתמך על הכתוב • הבנת קשרים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט • אֶחָזוֹר מִיַּדְע: אֶרְגוֹן הַמִּיַּדְע – מִיּוֹן פְּרִיטִים וִיצִירַת קִטְגוֹרִיּוֹת • הבנת הרעיונות המשתמעים מן הכתוב • הבנת קשרים בתוך הטקסט (תוך כדי הסתייעות באזכורים) • הבנת קשרים בין הטקסטים (המילוליים והחזותיים) • השוואה בין רעיונות, תכונות ופרטי מידע • הבנת טענות-על ומסרים עיקריים • הבחנה בין עובדה ובין דעה <p>ג. יישום, הערכה וביקורת (כ-20%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • העלאת השערות בהסתמך על הטקסטים • הבעת עמדה מנומקת בזיקה לטקסטים • יישום הנלמד מן הטקסטים בהקשרים אחרים • הבנת התפקידים של רכיבי המבנה בטקסטים המילוליים והחזותיים • הבנת התפקידים של טקסטים נלווים (כגון שלט, מודעה, מפה, טבלה ואיור) • הערכת מטרותיהם של הטקסטים • הערכת עמדתו של הכותב • התייחסות למשלב הלשון • התייחסות לסגנון הכתיבה (כגון האמצעים הספרותיים) 	

<p>2. הבעה בכתב – פירוט ממדי הערכה</p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכן (כ-50%) <ul style="list-style-type: none"> א. פיתוח התוכן (כגון פירוט, מורכבות, הצגת נקודות ראות שונות ועושר רעיוני) ב. צמידות ורלוונטיות למטלת הכתיבה, לנושא ולמטרה ג. מודעות לנמען: הכללת המידע הדרוש לנמען לשם הבנת הטקסט • מבנה (כ-20%) <ul style="list-style-type: none"> א. התאמת המבנה הרטורי לסוג הכתיבה ולדרישות המטלה ב. קישוריות ולכידות: יצירת רצף הגיוני בין משפטים, בין רעיונות ובין חלקים שונים של הטקסט ג. הצגת הכתוב וארגונו (כגון הפרדה בין פסקות ובין הכותרת לטקסט, בהלימה לתוכן) • לשון (כ-30%) <ul style="list-style-type: none"> א. משלב לשון: שימוש בלשון ההולמת את הנושא, את הנמען ואת המטרה, כפי שהם מוגדרים במטלת הכתיבה ב. אוצר מילים: עושר לשוני ודיוק במשמעות ג. תחביר: מבנה משפט תקני, התאם דקדוקי (מין, מספר וכד'), שימוש נכון במילות יחס ד. פיסוק: שימוש הולם בסימני הפיסוק (נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, סימן קריאה ומירכאות) ה. כתיב: הפרדה בין מילים, אי-השמטת אותיות והיעדר טעויות 	<p>2.</p>
<p>3. לשון ומטה לשון</p> <ul style="list-style-type: none"> • חיפוש מילה במילון לפי סדר אלפביתי, חיצוני ופנימי • אוצר מילים, משמעות ומבנה (תחיליות וסימות) • יחסי משמעות בין מילים: נרדפות וניגודיות • הבנת המושג "שורש" ותפקידו (משפחות מילים) • זיהוי זמנים וגופים של הפועל ושימוש תקני בהם • התאמה במין ובמספר בין שמות עצם, פעלים ושמות תואר • הבנת המשמעות של מילות הקישור (כגון אך, אבל, לכן, משום ש...) • הבנת התפקיד של סימני הפיסוק (נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, מירכאות, סימן קריאה ושלוש נקודות) 	<p>3.</p>